

Column Kennismail van Allard Bruinshoofd: De euro wordt weer gered! 'And now for something completely different'?

November was de maand van de machtswisselingen in Zuid-Europa. Desondanks wordt december de maand van het (opnieuw) redden van de euro op een –wegens succes geprolongeerde (?!)– ‘top der toppen’ op 8-9 december. Ik merk dat de gelatenheid bij mij een beetje toe begint te slaan.

Op 20 november was de langverwachte verkiezingsoverwinning van Mariano Rajoy in Spanje een feit. Zijn conservatieve partij Partido Popular krijgt met een absolute meerderheid in het parlement een stevig en stabiel mandaat om de benodigde bezuinigingen en hervormingen door te voeren die Spanje er economisch uiteindelijk weer bovenop moeten helpen.

Volstrekt onverwacht was er ook de machtswisseling in Griekenland, waar George Papandreou ten koste van zichzelf –en *en passant* van de positieve ontvangst van de afspraken van de Eurotop van 27 oktober– de conservatieve oppositie politiek wist te binden aan het draconische IMF/EU bezuinigings- en hervormingsprogramma. Met Lucas Papademos hebben de Grieken nu bovendien een technocraat als premier, die zijn sporen op Europees vlak heeft verdiend als vice-president van de ECB. Minpunt bij zijn aanstelling is de korte tijdspanne van zijn mandaat, dat slechts tot aan de vroeg in 2012 te houden verkiezingen loopt.

De onbetwistbaar belangrijkste machtswisseling betrof echter die in Italië, waar de kleurrijke zakenman Silvio Berlusconi plaats moest maken voor de degelijke econoom Mario Monti. Saillant detail hierbij is dat deze machtswisseling mede mogelijk werd gemaakt door de nieuwe (Italiaanse) ECB-president Mario Draghi, die zijn ECB minder Italiaans staatspapier liet opkopen in de obligatiemarkten. Hierdoor liep de Italiaanse staatsrente gevaarlijk hoog op en werd Berlusconi gedwongen om zichzelf op te offeren ten gunste van een aanvullend pakket aan bezuinigingen en hervormingen dat de rest van Europa van hem eiste. En misschien moeten we daar in de geest van de private-sectorbijdrage aan het tweede steunpakket aan Griekenland aan toevoegen: 'op basis van volledige vrijwilligheid.' Maar met Mario Monti heeft ook Italië een technocraat die evenals Papademos zijn sporen heeft verdiend in de Europese instellingen en dus van nature al veel Europeser dan nationaal denkt. Maar, anders dan Papademos, heeft Monti bovendien een mandaat dat in principe loopt tot aan de volgende verkiezingen in 2013. Italië, dat voor Europa veel te groot is om met de bestaande vangnetten te kunnen redden als dat noodzakelijk was, zou dus met Mario Monti echt een wending ten goede kunnen gaan maken. In ieder geval lijkt de relatie met de Europese G2 –Angela Merkel en Nicolas Sarkozy– alvast uitstekend.

En hier raakte ik geïnspireerd tot de Engelse aanvulling van de titel van deze verder volledig Nederlandse column. 'And now for something completely different' verwijst uiteraard naar het baanbrekende marathoncabaret van Monty Python's Flying Circus uit de jaren zeventig, waar na deze inmiddels legendarische woorden de aaneenrijging van slapsticks in hetzelfde moordende tempo en in ongewijzigde vorm werd voortgezet. Ik zie wel een parallel met Europa en zijn hoofdrolspelers. De onrust op de financiële markten werd niet weggenomen door de machtswisselingen en de druk op de Europese leiders om een –wederom allesomvattende– oplossing overeen te komen nam met de dag toe, zodat de redding van de euro wederom bovenaan de agenda staat van de eurotop van 8-9 december. Alleen zijn het in de Europese setting geen tranen van het lachen die mij daarbij over de wangen dreigen te biggelen...

december 2011